

Iktatószám: 19843-4/2024.

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

A Balassi Bálint Könyvtárnál végzett pénzügyi ellenőrzésről

12/2023. számú ellenőrzés

Az ellenőrzést végzők:

Tóth László belső ellenőrzési vezető

Kiss Bernadett belső ellenőr

Jászberényi Miklós szakértő

Salgótarján, 2024. szeptember 16.

Ellenőrzési jelentés

Készült: a SMJV Polgármesteri Hivatalánál a 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet és a 30896-4/2023. szám alatt kiadott ellenőrzési program alapján elvégzett pénzügyi ellenőrzésről.

**Az ellenőrzött szerv vezetője
az ellenőrzött időszakban:**

Molnár Éva	igazgató
Nagy Mónika	igazgatóhelyettes

Az ellenőrzés tárgya:	A megváltozott gazdasági környezet gazdálkodásra gyakorolt hatásainak ellensúlyozására tett intézkedések vizsgálata		
Az ellenőrzés típusa:	pénzügyi ellenőrzés		
Az ellenőrzött időszak:	2022. – 2023. év		
A helyszíni ellenőrzés időpontja:	2023. október 24-től 2024. augusztus 31-ig		
Az ellenőrzést végezték:	Kiss Bernadett	vizsgálatvezető	
	Tóth László	belső ellenőrzési vezető	

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy

- a Balassi Bálint Könyvtárnál az energiahordozók árának jelentős növekedése miatt tették-e takarékosági intézkedéseket, azok teljes körűek voltak-e;
- a megváltozott gazdasági környezet, milyen hatással van az intézmény gazdálkodására és a feladatellátásra.

Az ellenőrzés során figyelembe vett jogszabályok és a jelentésben alkalmazott rövidítések:

- 1997. évi törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről
- 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről
- 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról (Korm. rendelet);
- 2000. évi C. tv. a számvitelről (Sztv.);
- 2011. évi CXCV. tv. az államháztartásról (Áht.);
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. r. az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (Ávr.);
- 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről. (Bkr.);
- Belső szabályzatok.

A vizsgálat során alkalmazott ellenőrzési módszerek és eljárások:

- A vonatkozó jogszabályok által meghatározott dokumentumok, szabályzatok, nyilvántartások tételes és szűrőpróbaszerű vizsgálata.

Az ellenőrzésre fordított idő:	Felkészülés:	5	ellenőri nap
	Helyszíni ell.:	10	ellenőri nap
	Írásba foglalás:	5	ellenőri nap
	Összesen:	20	ellenőri nap

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vizsgálat során felmértük és értékeltük a Balassi Bálint Könyvtárnál (a továbbiakban: Könyvtár/intézmény) a megváltozott gazdasági környezet gazdálkodásra gyakorolt hatásainak ellensúlyozására tett intézkedéseket.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az elvégzett munka elégséges volt ahhoz, hogy megalapozott véleményt formálhassunk.

Főbb megállapításaink a következők:

Az energiaárak 2022-ben rekordmagasságba emelkedtek. A gáz árának drasztikus változása hatással volt a többi energiahordozó ára is, különösen a gáztüzelésű erőművekben termelt villamos energia ára, ami így általánosságban is befolyásolta a villamosenergia-árakat. A Könyvtár vonatkozásában ki kell emelni a távhő árának extra mértékű emelkedését is. Magyarországot az energiaválság azért is érintette súlyosan, mert az energiaellátásban nagyfokú az orosz fosszilis energiahordozókra történő ráutaltsága az országnak. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) határozatot fogadott el 2022 októberében a drasztikus energia-áremelkedés hatásainak enyhítése érdekében szükséges önkormányzati intézkedések meghozatalára.

A közgyűlési határozat indoklásában többek között az áll, hogy az Önkormányzat különösen nehéz helyzetben van, hosszú ideje nagyon fegyelmezett költséggazdálkodás mellett lehetséges az önkormányzati kötelező feladatok ellátásának biztosítása, az egyensúlyi költségvetés összeállítása és teljesítése. Ennek elsődleges oka, hogy a központi költségvetésből kapott támogatás nem nyújt teljes körű fedezetet a kötelező feladatok ellátásához, az Önkormányzat pedig – Salgótarján gazdasági adottságaira tekintettel – nem képes a szükséges mértékű saját forrással kiegészíteni a központi támogatást.

A határozat indoklásban leírták azt is, hogy az önkormányzati szervezetek vezetői számos javaslatot nyújtottak be, és a költségracionalizálás érdekében saját hatáskörben már számos intézkedést meghoztak és döntési javaslatokat foglalmaztak meg a Közgyűlés részére. A szigorú intézkedéseknek az indoka az volt, hogy meg lehessen őrizni a költségvetés egyensúlyát, biztosítani a város működésének stabilitását.

A megváltozott gazdasági környezet nagy kihívások elé állította a Könyvtár vezetőjét is. Meg kellett tervezni, hogyan lehet ellensúlyozni a drasztikus energia-árváltozásokat.

A Könyvtár elkészítette a kilenc pontból álló intézkedési tervét. Az intézkedési terv végrehajtásának tényét dokumentálták és jelentették a Hivatalnak.

A vizsgálat során összehasonlítottuk a válság előtti időszakot (2021.09.01-2022.08.31) és az energiaválság első időszakát (2022.09.01-2023.08.31). Megvizsgáltuk ezen időszakok tényleges energiafogyasztását és ezen időszakok energiaköltségeit. A vizsgálat során az energiahordozók (Áfa-val növelt) bruttó áraival számoltunk, mivel a Könyvtár nem Áfa-visszaigénylő. Az összehasonlítás során azt tapasztaltuk, hogy a Könyvtár drasztikusan csökkentette a fogyasztását a villamos áram és a távhő tekintetében egyaránt, de az elszabadult árak miatt így is növekedtek a költségei a második vizsgált időszakban.

Főbb következtetéseink a következők:

Az energiahordozók árának jelentős növekedése miatt az ellenőrzött időszakot érintő takarékosági intézkedések a Könyvtár, mint gazdálkodó szervezet egyik legmeghatározóbb gazdálkodási döntései közé tartoztak. Az intézmény megpróbált alkalmazkodni a megváltozott energiaárakhoz, az energiafelhasználásuk az energiaválság alatt is jól mérhető volt. A hathatós intézkedéseknek köszönhetően a Könyvtár drasztikusan csökkentette az energiafogyasztását, így sikerült mérsékelnie az elszabadult energiaárak növekedéséből fakadó költségnövekedést.

Az ellenőrzés pozitív megállapítása, hogy az intézménynél használt energiahordozók tekintetében hozott takarékosági célú döntések és intézkedések hozzájárultak az energiahordozók felhasználásának különböző mértékű csökkenéséhez. Az eredmények elérését segítette, hogy az energiatakarékosági intézkedéseik megvalósulása érdekében írásba foglalt intézkedési tervet készítettek, dokumentáltan meghatározták a feladatokat és beszámoltak azok végrehajtásáról. Ezek mellett az ellenőrzés jó gyakorlatként értékelte, hogy a Könyvtárnak az ellenőrzött időszakban pontos adatai voltak az elhasznált energiahordozók mennyiségéről.

A megállapítások és a javaslatok részletes leírása az ellenőrzési jelentésben található.

Az ellenőrzési jelentést az ellenőrzött területek vezetőivel egyeztetjük. A jelentés tervezetre észrevétel nem érkezett.

Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményünk a vizsgált területről, illetve folyamatról összességében: megfelelő.

A jelentés részletes megállapításai:

1. Megváltozott gazdasági környezet

1.1. Az energiaválság

Az energiaárak 2022-ben rekordmagasságba emelkedtek. A gáz árának drasztikus változása hatással volt a többi energiahordozó árára is, különösen a gáztüzelésű erőművekben termelt villamos energia árára, ami így általánosságban is befolyásolta a villamosenergia-árakat.

Az energiahordozók drágulása gyakorlatilag a teljes gazdaságra kihat, hiszen bármely termék/szolgáltatás előállításához kisebb-nagyobb mértékben energiára van szükség. A vállalkozások a növekvő költségeket beépítik a termékek árába, így jelentős drágulás, magas infláció jelent meg 2022-ben.

Magyarországot az energiaválság azért is érintette súlyosan, mert az energiaellátásban nagyfokú az orosz fosszilis energiahordozókra történő ráutaltsága az országnak.

1.2. Kilábalás az energiaválságból

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) határozatot fogadott el 2022 októberében a drasztikus energia-áremelkedés hatásainak enyhítése érdekében szükséges önkormányzati intézkedések meghozatalára.

A határozat indoklásában többek között az áll, hogy az Önkormányzat különösen nehéz helyzetben van, hosszú ideje nagyon fegyelmezett költséggazdálkodás mellett lehetséges az önkormányzati kötelező feladatok ellátásának biztosítása, az egyensúlyi költségvetés összeállítása és teljesítése. Ennek elsődleges oka, hogy a központi költségvetésből kapott támogatás nem nyújt teljes körű fedezetet a kötelező feladatok ellátásához, az Önkormányzat pedig – Salgótarján gazdasági adottságaira tekintettel – nem képes a szükséges mértékű saját forrással kiegészíteni a központi támogatást.

Az indoklásban leírták azt is, hogy az önkormányzati szervezetek vezetői számos javaslatot nyújtottak be és a költséggracionalizálás érdekében saját hatáskörben már számos intézkedést meghoztak és döntési javaslatokat fogalmaztak meg a Közgyűlés részére. A szigorú intézkedéseknek az indoka az volt, hogy meg lehessen őrizni a költségvetés egyensúlyát és biztosítani lehessen a város működésének stabilitását.

Mára már teljesen más gazdasági környezet alakult ki 2022 őszéhez képest. 2023 nyarára az európai gáz ára 20-30 eurós árszintre csökkent vissza. Gyakorlatilag visszakerült abba a sávba, melyben az elmúlt évtizedben mozgott. Egyes előrejelzések szerint 2024-ben a szénhidrogének, köztük az európai földgáz ára folytathatja a 2023-as évre jellemző tendenciát, és tovább csökkenhet. Az európai földgáz átlagára a szakértők szerint várhatóan akár 20 százalékkal is csökkenhet, követve a 2023-ban tapasztalt 67 százalékos esést, amit elsősorban az ipari kereslet visszaesése váltott ki.

Bizonyos szempontból a válság alapvetően egy ellátási, logisztikai probléma volt, hiszen a Föld mélyén továbbra is ugyanannyi gáz található, vagyis a kínálati oldalon nem volt változás. Természetesen a fentiek nem jelentik azt, hogy a gáz nem drágulhat a jövőben, ahogy az inflációban betöltött szerepe sem tűnt el teljesen, hiszen nagyon sok intézmény és vállalkozás több éves áram- és gázszerződést kötött, rögzített áron.

2. A Könyvtár intézkedései

2.1. Intézkedési terv

A Könyvtár 2022.11.22-én elkészítette az intézkedési tervét. Ebben a következő intézkedések szerepeltek:

1. Könyvtárunk azon irodáiban, ahol a munkatársak tartózkodnak, illetve azokban a terekben, ahol az olvasókat fogadjuk, temperáló fűtéssel 17-21 C-fok mérhető. A napsütötte, illetve az árnyékosabb részek más hőmérsékletet mutatnak, az eltérés ebből adódik. A temperáló fűtés csak 2022. november 7-től megy, addig az intézmény fűtés nélkül volt.
2. A könyvtárban egyetlen helyen sincs egyedi fűtés. Temperáló fűtés van, ami péntek munkaidő végétől hétfő reggelig lezárásra kerül az irodákban és a 2 szolgáltató térben.
Az intézmény gondnoka folyamatosan nézi, dokumentálja a fogyasztott mennyiséget, valamint a bejövő vízhőfokot. Erről az intézmény vezetőit tájékoztatja.
A légkondicionálók az engedélyezett helyekre még nem kerültek felszerelésre, a megrendelés megtörtént.
3. A folyosókon, lépcsőházakban, mosdókban, raktárakban jelenleg a fűtés elzárásra került, ott most kb. 14-16 C-fok mérhető a jelenlegi időjárásnak köszönhetően.
4. A világítás csak annyira biztosított, hogy visszavett fényfok a közlekedést ne gátolja, illetve a sötétségből adódó esetleges balesetek elkerülhetőek legyenek. Az irodákban energiatakarékos led-világítás van.
5. A gépjármű használat pénzügyi vonzata könyvtárunknál nem releváns, mivel ez a tétel nagyobb részben KSZR-hez kötődik, kisebb részben költségvetésből finanszírozott. Saját gépkocsi használat nincs.
6. Intézményünkben üres álláshely nincs, erről intézkedni nem kell.
7. A könyvtár valamennyi, 2022. novemberre szóló rendezvényét, programját lemondta. A decemberi tervezésnél a városi rendezvényeken való részvétel, illetve az azok közös szervezése és lebonyolítása lehet törekvés. (advent, karácsonyi ünnepkör, stb.) Mivel könyvtárunk 2022. december 22-től 2023. január 9-ig zárva tart, így ebben a kérdésben intézkedés nem várható.
8. A terembérleti díjak felülvizsgálata nem releváns, mivel az eddigi bérbeadásra alkalmas helyeken került kialakításra a jelenlegi kölcsönzői, olvasói tér.
9. 2022. november 2-től a Balassi Bálint Megyei Könyvtár a határozatban megfogalmazott döntésnek megfelelően tart nyitva. A Munkásotthon tér 1. szám alatti fiókkönyvtárat bezártuk. A szolgáltató tér kiürítése folyamatosan történik. Mivel az ottani könyvállomány darabszáma közelít az 10.000 darabhoz, annak kiürítése még időt igényel. A megvalósítást november végére tervezzük. A Salgó Vagyonnal a bérleti szerződést megtárgyaltuk, a lemondást írásban is megtettük. A fiókkönyvtárossal a szerződést 2022. október 31-i hatállyal megszüntettük, novembertől számára már bért nem fizetünk. További fiókkönyvtárainkban a nyitva tartási időt csökkentettük.
10. A naponta mért olvasói, látogatói statisztikai adatok arról tanúskodnak, hogy a fenntartó önkormányzat helyesen döntött, amikor elfogadta a könyvtár vezetésének a részleges bezárást indítványozó javaslatát.
11. A részleges bezárási okok ismerete ellenére is vannak méltatlankodó látogatók, felháborodott olvasók, szitkolózó, fenyegetőző elégedetlenek.

Összességében elmondható, hogy a határozatban rögzített feladatoknak eleget tettünk, azokat a szabályozásnak megfelelően hajtottuk végre.

Közüzemi számláinkról részletes felvilágosítást a KIGSZ munkatársai tudnak adni.

Látható, hogy a Könyvtár vezetője igen gyakorlatias intézkedési tervet készített. Az ellenőrzés az intézkedések közül kiemeli **jó gyakorlatként** azt, hogy a Könyvtárnak rendelkezésre álltak, dokumentáltak a fogyasztási adatok. Az ellenőrzés tapasztalatai alapján a megfelelő energiagazdálkodáshoz szükségesek a mérőórákról leolvasott fogyasztási adatok, ugyanis a könyvelési adatok nem tudnak tiszta képet adni a közüzemi fogyasztásokról.

2.2. Beszámoló Intézkedési terv végrehajtásáról

2022. december 4-én a könyvtár egyrészt beszámolt a megtett intézkedéseiről, másrészt ki is egészítette azokat a beszámolójában:

1. *A könyvtár november hónapban is nagyon takarékosan gazdálkodott az energiákkal.*
 - *intézményünk gondnoka minden munkanapon mérte a távhő fogyasztást. A mért értékek naponta 1,8-2,4 GJ fogyasztást mutattak. A mért értékek a könyvtár, a KIGSZ és a Judo terem fogyasztásának össz értékét jelentik. A könyvtáron kívüli területek takarékos gazdálkodását nem látjuk.*
2. *Megkezdődött a könyvtár irodáinak fűtőtestekkel történő szerelése. A szakemberek tájékoztatása szerint 1-2 héten belül elkészül a munka. Ez után lehet a távhő fogyasztást minimalizálni.*
3. *A TEMI könyvtár szolgáltató terének kiürítése megtörtént, a területet a Salgó Vagyonnak átadtuk. Méhes András igazgató úrral megbeszéltük a raktár terület további feladatait.*
4. *A könyvtár gondnoka folyamatosan vizsgálja a világító testeket, azokat folyamatosan racionalizálja. (több égőtestet kiiktattunk)*
5. *Minden pénteken lecsavarásra kerülnek a radiátorok, amiket hétfőn munkakezdekéskor állítunk 2-2,5 fokozatra. Egy hétfői munkakezdekéskor az irodákban 13 fokot mérünk.*

2.2.1. 2023. februári beszámoló

A Könyvtár 2023. február 27-én beszámolt az intézkedéseiről a következők szerint:

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár vezetése 2023. február hónapban – azokon a napokon, amelyeken nincs nyitva tartása (hétfő és péntek) – home office munkavégzést rendelt el a munkatársak részére.

Ez 4 hétfői napot, és 3 pénteki napot jelentett ebben a hónapban.

Az elrendelt home office célja: a fűtés, a villamos energia, a vízhasználat korlátozása.

Munkatársainknak tudtunk olyan feladatokat adni, amiket otthoni számítógép használatával és az adatbázisok hozzáféréssel el tudtak végezni. (digitalizálás, adatbázis építés, sajtófigyelés, a TEMI könyvtár költöztetésének feladatai, online tartalmak készítése, statisztika feldolgozás, beszámoló, munkaterv készítés, stb.)

Az engedélyezett nyitva tartási napokon csak az alsó szinten fogadtunk látogatókat.

Rendezvény, program nem volt.

Gépkocsink február hónapban nem mozgott.

A munkatársak közül 4 fő volt betegállományban.

A földszinti térben elkészült a Madách kiállítás.

Bejárati ajtónk elegáns, az emlékévhöz kapcsolódó megjelenítést kapott. (Madách Imre-Balassi Bálint)

A Petőfi Emlékévhez kapcsolódóan lezárult az online vetélkedő díjátadója.

Elkészült a könyvtár éves beszámolója és munkaterve.

A Salgótarjáni Televízió több alkalommal adott hírt szakmai munkánkról.

Munkatársainkat összeköltöztetett irodákban, légkondicionáló fűtés alkalmazásával foglalkoztattuk.

Látogatottságunk példaértékű: napi szinten továbbra is 300-320 fő látogatója van az intézménynek.

A beszámolóból kiolvashatók azok a megtett intézkedések, amik a novemberi illetve, decemberi intézkedési tervben még nem befejezett intézkedésként szerepeltek: pl. a légkondicionálók alternatív fűtőeszközként való használata. A beszámolóban szerepelnek olyan intézkedések is, amik nem voltak részletezve a novemberi tervben pl. a korlátozott nyitvatartás és a home office.

2.2.2. 2023. márciusi beszámoló

A Könyvtár 2023 márciusában beszámolt az intézkedéseiről a következők szerint:

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár vezetése és munkatársai március hónapban is – az előző hónapoknak megfelelően – a közgyűlési döntésben meghatározottak szerint alkalmazták, illetve tartották be az energiaválság okozta megszorító intézkedéseket.

A teljes körű nyitás előkészületi munkái során sajnálatosan tapasztaltuk, hogy bizonyos területeken penészedés tapasztalható.

https://www.dropbox.com/sh/jvzrdar7l0oktez/AAAJLUcMPMSaGyuT_Md4MI3fa?dl=0

A jövő tekintetében elkerülhetetlen lesz a páráltanító berendezés beszerelése, illetve a tapasztalatok alapján átgondolásra javaslom a jelenlegi nagyon alacsony hőfokra állított temperáló fűtés magasabb hőfokának megemelését.

A problémát a könyvtár működtetéséért felelős KIGSZ vezetőjének, illetve Jászberényi Miklós energetikai szakértőnek is jeleztük.

A beszámolóból látható, hogy a Könyvtár nem csak beszámolt egy előző intézkedése végrehajtásáról, hanem – az intézkedések utáni tapasztalatok alapján – végrehajtott egyfajta korrekciót is.

2.3. Új munkavállaló felvétele

A Közgyűlés 2022 őszén elfogadott intézkedési tervében szerepelt, hogy új munkavállaló felvétele csak a Polgármester egyedi engedélyével történhet. Az ellenőrzött időszakban nem volt új munkavállaló felvételére nem került sor.

3. A Könyvtár energiafelhasználása

A Könyvtár az energiaválság előtt átesett egy energetikai felújításon. Többek között cserélték a nyílászárókat, szigetelték az épületet, korszerűsítették a fűtésrendszert.

Az intézkedésekből látható volt, hogy néhány dolgot az energetikai felújítás után is racionalizálni kellett. A költségek csökkentését segítette, hogy a Könyvtár rendelkezett olyan eszközzel, amely lehetővé tette a vásárolt villamos áram mennyiségének csökkentését.

3.1. Háztartási méretű kiserőmű

A háztartási méretű kiserőmű (a továbbiakban: HMKE) kisfeszültségű hálózatra csatlakozó villamosenergia-termelő berendezés, ami az adott felhasználási hely áramigényének csökkentésére alkalmas kiserőmű.

A HMKE jó példa arra, hogy úgy is lehet jól takarékoskodni, hogy az először egy nagyobb pénzkiadással jár. A HMKE energiatermelése évszakfüggő. A HMKE csúcstermelése természetesen a nyári hónapokban van, amikor a legtöbb a napsütéses órák száma.

Az alábbi felhasználási adatokból jól látható, hogy a HMKE jelentősen csökkentette a Könyvtár vásárolt villamos energia felhasználását.

A fogyasztási adatokból látható, hogy a Könyvtárnak bizonyos hónapokban nincs vásárolt villamos áram fogyasztása (betáplálási többlete van). A Könyvtár havi szaldó elszámolása.

3.2. A felhasznált energia és annak megoszlása

A távhő felhasználás a Könyvtárnál GJ-ban

	2021	2022	2023
október	103,2	24,3	3,6
november	141,3	50	33,4
december	194,6	79,2	57,9

	2022	2023	2024
január	207,5	46,5	57,3
február	150,4	49,2	39,4
március	148,9	39,2	n.a.
április	103,7	26,6	n.a.
május	29,6	0	n.a.

Az elektromos áram felhasználása a Könyvtárnál kWh-ban.

	2022	2023
január	5 461	3 027
február	3 027	2 324
március	1 448	0
április	842	0
május	0	0
június	1 053	0
július	8 160	0
augusztus	4 784	0
szeptember	0	0
október	0	1 531
november	1 509	3 638
december	2 178	4 441

Az energiafelhasználás költsége

A könyvelési adatokból kigyűjtöttük a 2021. szeptembere és 2022. augusztusa közötti, a Könyvtár közüzemi számláinak bruttó összegét. Ezt az időszakot, mint energiaválság előtti időszakot próbáltuk összehasonlítani a 2022. szeptembere és 2023. augusztusa közötti, mint energiaválsággal sújtott időszakokkal.

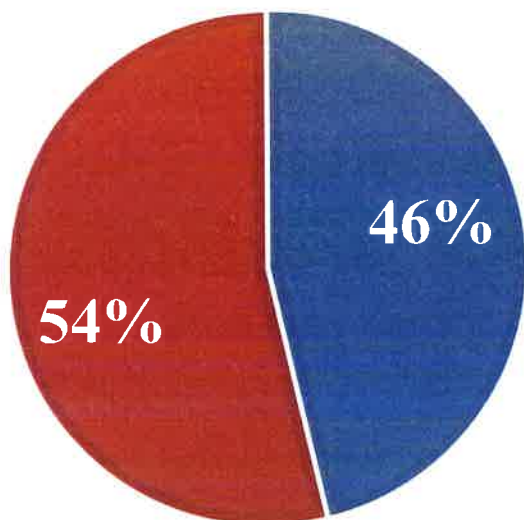
Energiafelhasználás 2021.09.01-2022.08.31 között

Az energia költségek bruttó összege Ft-ban.

Villamos áram	Távhő	Összesen
6 629 133	7 677 042	14 306 176

ENERGIAFELHASZNÁLÁS 2021.09.01-2022.08.31

■ Távhő ■ Villamos áram

Az adatokból látható, hogy a vizsgált időszakban hozzávetőleg 8%-al többbe került a Könyvtárnak a villamos energia, mint a távhő.

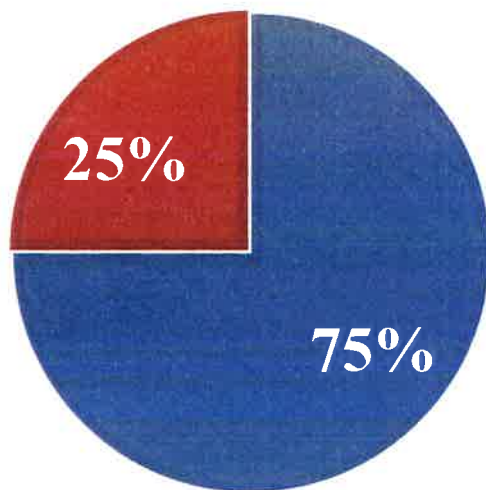
Energiafelhasználás 2022.09.01-2023.08.31 között

A költségek bruttó összege Ft-ban.

Villamos áram	Távhő	Összesen
4 882 547	14 729 543	19 612 090

ENERGIAFELHASZNÁLÁS 2022.09.01-2023.08.31

■ Távhő ■ Villamos áram

Az adatokból látható, hogy

- az energiadíjak összege a válság idején lényegesen magasabb lett;
- a vizsgált időszakban az összes energiaköltségnek a $\frac{3}{4}$ -ét a távhő tette ki.
- a Könyvtár lényegesen kevesebb távhőt és vásárolt villamos energiát fogyasztott az energiaválság bekövetkezése óta.

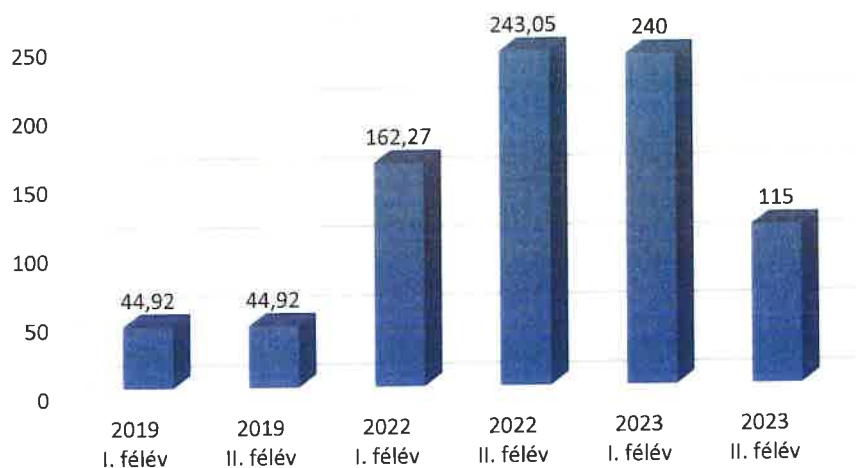
Összességében elmondható, hogy az elszabadult árak miatt, a Könyvtár közüzemi költségei annak ellenére növekedtek, hogy az energiafogyasztása drasztikusan csökkent.

4. Az energiaárak alakulása

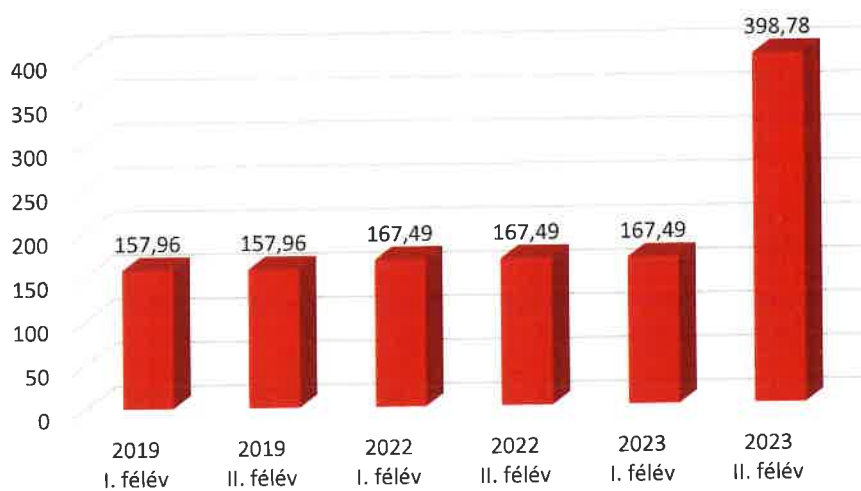
	2019 I. félév	2019 II. félév	2022 I. félév	2022 II. félév	2023 I. félév	2023 II. félév
Villanyáram Ft/kWh	44,92	44,92	162,27	243,05	240	115
Földgáz Ft/m ³	157,96	157,96	167,49	167,49	167,49	398,78
Távhő Ft/GJ	4 748,18	4 748,22	4 748,22	54 172,65	26 698,35	13 537,65

A fenti táblázatból látható, hogy a távhő ára 2022. II. félévében volt a csúcson, azóta folyamatosan csökken.

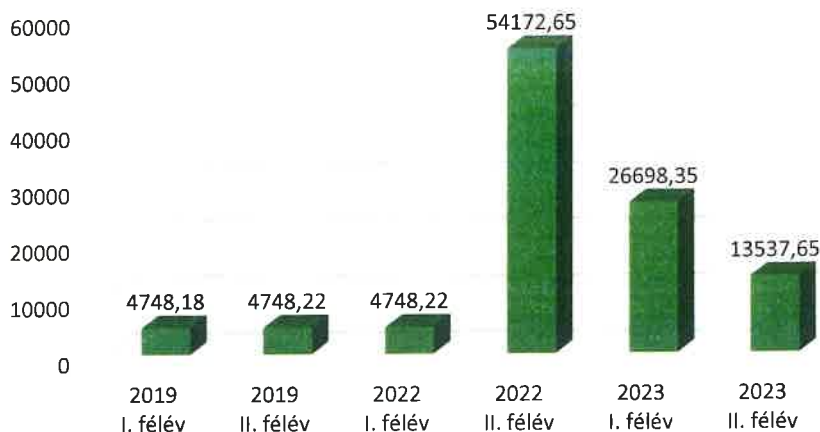
Elektromos áram Ft/kWh

Földgáz Ft/m³

Távhő Ft/GJ

Rendszerhasználati díj

Az energiaárak emelkedése mellett növekedtek a rendszerhasználati díjak árai is, mivel többbe került az energiahálózatok működtetése, a drasztikusan megdrágult áram- és gázárak miatt. A gáznál 2022 októberétől az áram esetében már 2022 nyaratól emelték meg az átviteli díjat.

A rendszerhasználati díjak jelentősen drágultak, amit alapvetően a fogyasztás alapján fizetendő, úgynevezett átviteli díjak okoztak.

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal döntött a rendszerhasználók által fizetendő villamos energia rendszerhasználati díjakról. A rendszerhasználati díjak módosítása feszültségszintenként, tarifánként és díjelemenként is nagyon vegyes.

Elosztási rendszerhasználati díjelemek

A rendszerhasználati díj összege villamos energia esetén a következő díjelemből áll össze:

- elosztói alapidő [Ft/csatlakozási pont/év]
- elosztói teljesítménydíj [Ft/kW/év] (csak idősoros felhasználási helyek esetén fizetendő)
- elosztói forgalmi díj [Ft/kWh]
- elosztói meddő energia díj [Ft/kVArh]

Az elosztási díjelemek feszültségszintenként, az indokolt költségekből kiindulva, a feszültségszintenkénti költségarányok, a mérési körülmények és az ösztönzési szempontok figyelembevételével kerülnek megállapításra.

Átviteli díj

Az átviteli díj egy Ft/kWh mértékegységben megállapított forgalomarányos rendszerhasználati díj, amely fedezetet nyújt az átviteli rendszerirányítónak (MAVIR Zrt.-nek) a szolgáltatások biztosításához.

Teljesítménydíj

Az elosztóhálózat-üzemeltető, másképp *elosztói engedélyes*, olyan hatósági engedély birtokában és szabályozott keretek között működő villamosenergia-ipari vállalkozás, mely a működési engedélye szerinti területen egyedülként jogosult és egyben köteles ellátni a felmerült fogyasztói igényeket.

A teljesítmény díj egy Ft/kW/év mértékegységben megállapított fix elosztói rendszerhasználati díj, amelyet idősoros fogyasztási helyenként, a csatlakozási ponton a hálózathasználati szerződésben rögzített, a felhasználó által a szerződéses időszakra igényelt legmagasabb (lekötött) teljesítmény (kW) után kell

megfizetni az elosztói engedélyes részére havi rendszerességgel (1/12). A lekötött teljesítmény után a teljesítménydíjat is meg kell fizetni havonta.

Forgalmi díj

Az elosztói forgalmi díj egy Ft/kWh mértékegységben megállapított forgalomarányos rendszerhasználati díj, amelyet a felhasználó az elfogyasztott villamos energia mennyisége után köteles megfizetni. Az elosztói forgalmi díj fedezetet jelent az elosztó társaságok hálózati és veszteség költségeire.

Kötelező Átvételi Tarifa

A kötelező átvételi tarifát (a továbbiakban: KÁT) sokan csak megújuló energia díjnak hívják. Ezt a díjat kell az áramszolgáltatónak megfizetnie minden, a megújuló energia hasznosításával nyert egységnyi energia után, amely a hálózatba jut – mindezt gyakran 15-20 évig. Vagyis a megtermelt áramot az áramszolgáltatónak ezáltal lehetősége van megvásárolni a fogyasztótól, amennyiben annak túltermelése lenne és a felesleget a szolgáltató számára elérhetővé teszi.

A hálózatra visszatápláló napelemes rendszer esetében természetesen a telepítéskor felszerelésre kerül az ad-vesz óra, ami rögzíti folyamatosan a megvásárolt és visszatáplált elektromos energia mennyiségét. Ez alapján készíti el a szolgáltató az éves elszámolást. A kötelező átvételi tarifa díja sohasem állandó. Az áramszolgáltató által fizetendő díj függ az egyes zónaidőktől, valamint attól is, hogy a villamos energiatermelés milyen megújuló forrásból is származik.

Pénzeszközök

Törvényben előírt díjak összege, melyeket a Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító (MAVIR) Zrt. részére kell továbbítanunk.

Adók

A mindenkor hatályos jövedéki adóról (korábban energiaadó) szóló törvényben meghatározott jövedéki adónak az elszámolási időszakra vonatkozó része, mely az elfogyasztott villamosenergia-mennyiség alapján kerül elszámolásra.

A Könyvtár energiafogyasztásának mérése

Az energiafelhasználás mérése és elemzésének lehetősége viszonylag jól biztosított a Könyvtárnál. Az ellenőrzés megállapította, hogy a Könyvtárban nem a közüzemi számlák alapján elemzik az energiafelhasználást, hanem a mérőóra állások alapján.

Salgótarján, 2024. szeptember 16.

.....
vizsgálatvezető

Jóváhagyom	A jelentés tervezetet átvettem
Név: Tóth László belső ellenőrzési vezető	Név: Molnár Éva igazgató
Aláírás:	Aláírás:
Dátum: 2024. szeptember 16.	Dátum: 2024. szeptember 16.

